

متن پرسش

سلام علیکم: استاد محترم، امام صادق علیه اسلام فرمودند: خیری نیست در قرآن d که در آن تدبیر نباشد و نمازی که تفکر نباشد و علمی که فهم نباشد، آیا علت نبود پیشرفت در جامعه مومنین همین حدیث نیست که حافظان قرآن ما ارزش قرآن را به حفظ قوی آیات و صوت زیبایی آن می دانند و هنوز جامعه به سمت ارزش دهی به معانی و تفاسیر قرآن نرفته است و در مورد دانشگاه و حوزه های ما هم مدرک گرایی بیداد می کند. آیا این سخن پیامبر که فرمودند بعد مرگ به قاری قرآن می گویند بخوان و بالا برو شامل بی تدبیر حفظ کردن و قرائت می شود. خودم سالها تجربه کرده ام که تمرکز کردن در حفظ و تقلید صدای قاریان با الحان گوناگون اصلا مجالی برای تدبیر نمی دهد به شدت به معارف قرآنی علاقه دارم ولی هنوز نتوانستم با خودم در مورد حفظ نکردن قرآن کنار بیایم. ای کاش شما با کلام نافذ خود فکر مرا از حفظ قرآن بگردانید. بارها به خودم می گویم اینکه حفظ قرآن آرزوی تو بوده به خاطر ماندن در مرتبه نازله قرآنی (الفاظ) بوده ولی الان که خدا را شکر با قدم نهادن در معرفه النفس به دنبال حقایق عالم و هر روز تشنه تر می شوم وقت گذاشتن برای حفظ الفاظ فقط وقت گرانیامیه را می گیرد مخصوصا که وقت برای تثبیت حفظ از خود آن هم بیشتر است، آخر این چه سیستمی بود که توسط دار القرآن ها پیاده شد. این تجربه شیرین هم کرده ام که در طی مباحث معرفتی آیاتی که می خوانم در جانم می ماند و هر وقت به مفاهیم فکر می کنم آیه مورد نظر به یادم می آید بدون هیچ زحمتی ولی خوب آیات پراکنده می شوند و نمی دانم در این ترتیب آیات هم برکتی نهفته است؟ ۲. اینکه بعضا در خواب انسان با اختیار خود لذت های معنوی (مثل زیارت، گوش به صوتی زیبا، خواندن مطلبی خوردن از آب ناب) را تجربه می کند ولی از طول دادن آن عاجز می شود نتیجه کم مراقبه کردن در طول روز است یا نتیجه کم بودن علم انسان از حقایق یا اقتضای بودن در ماده؟ ببخشید استاد از طولانی شدن مطلب، حلال بفرمایید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱. اصل را بر تدبیر در قرآن بگذارید که ما مأمور به آن هستیم آنجایی که می فرماید: «افلا يتدبرون القرآن» ۲. شاید بیش از این شأن خواب نباشد زیرا خواب در موطن خیال است و موطن خیال، ثبات ندارد. موفق باشید